

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 290/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť G. R., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozvrhovým uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 39-24 K 48/2002 na majetok úpadcu B., B., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. R. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 30. augusta 2013 doručené podanie G. R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktoré ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl.

46 ods. 3 ústavy, ako aj porušenia čl. 154c ods. 1 ústavy rozvrhovým uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 39-24 K 48/2002 na majetok úpadcu B., B. (ďalej aj „úpadca“).

Sťažovateľ v úvodnej časti svojej sťažnosti uvádza, že od ústavného súdu žiada *„pozastavenie rozvrhového uznesenia konkurzného sudcu JUDr. K., ktorý absolutne nerešpektoval vynesené rozsudky aj toho Najvyššieho súdu SR č. 4 Obo/253/2007, ktorý rozhodol – vyhlásil rozsudok v mene SR, že žalovaná je povinný zaplatiť žalobcovi 250 000,- Sk a nahradiť trovy konania v sume 10 494,- Sk“*.

V nadväznosti na citované sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že *„konkurzný sudca po schválení rozvrhového uznesenia odmietol vysúdený obnos vyplatiť a týmto neprofesionálnym činom oslobodil JUDr. Š. od povinnosti vyplatiť to čo v rozsudkoch vynesených v mene Slovenskej republiky a potvrdené aj zástupkyňou Generálnej prokuratúry bola táto povinnosť udelená. JUDr. K. na moju sťažnosť aj v odpovedi uviedol: Aj keď Vám bola s rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. 4 Obo 253/2007 zo dňa 21. 10. 2008 priznaná suma 250 000,- Sk a trovy konania 10 494,- Sk túto vzhľadom na stav finančných prostriedkov v konkurznej podstate úpadcu B. B. nie je možné uspokojiť...“*.

Sťažovateľ v sťažnosti formuluje výhrady voči postupu všeobecných súdov pri rozhodovaní o jeho pohľadávke voči úpadcovi mimo konkurzného konania [prietiahy v súdnom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 40 Cbs 118/2003, priznanie nároku a trov konania v nesprávnej výške, ktoré boli potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obo 253/2007 z 21. októbra 2008], ako aj Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky [(ďalej len „generálna prokuratúra“), *„keďže prokurátorka priznala, že to čo Najvyšší súd uznal úspešnosť 72 % z obnosu je nesprávny a má byť 85,76 %, avšak potvrdila správnosť Najvyššieho súdu len preto, že bolo treba brať úspech k neúspechu... z uvedeného je jasné, že výpočty zást. generálnej prokuratúry sú zlé... pretože keď úspech je 72 % z obnosu 250 000,- Sk 209 880,- Sk tak neúspech je 28 % a to je 81.620,- Sk a to je absolútne nesprávny výpočet...“*]. Zároveň však sťažovateľ v nadväznosti na uvedené výhrady v ďalšej časti sťažnosti uvádza, že *„napriek*

tomu, že nesúhlasím s mnohými nespravodlivosťami, rešpektujem, súhlasím s vyhláseniami súdov a žiadam iba to čo mi v mene SR bolo prisúdené. Ústavný súd žiadam, aby posúdil či moja sťažnosť na konkurzného sudcu bola spravodlivá, keďže tento porušil Ústavu SR: čl. 20 ods. 1/ a 3/, čl. 46 ods. 3/, čl. 154c. Vyčíslená škoda ktorú mi spôsobila SR v zastúpení jej zamestnancov je nasledovná: Jedná sa o obnosy ktoré mi boli prisúdené a ktoré žalovaná strana JUDr. Š. bola povinná vyplatiť avšak JUDr. K. ju oslobodil...“.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Keďže sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení bola značne nezrozumiteľná, ústavný súd si od krajského súdu ako konkurzného súdu vyžiadal príslušnú spisovú dokumentáciu, z ktorej zistil tieto skutočnosti:

V konkurznom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 39-24 K 48/02 na majetok úpadcu si sťažovateľ prihlásil svoju pohľadávku v sume 364 992 Sk prihláškou evidovanou pod poradovým č. 729 z 18. decembra 2002, ktorá bola krajskému súdu doručená 27. decembra 2002.

Ďalšou prihláškou doručenou konkurznému súdu 3. februára 2003 si sťažovateľ uplatnil sumu 123 000 Sk + 60 000 Sk + 108 500 Sk.

Uplatnené pohľadávky boli preskúmané na prieskumnom pojednávaní konanom 16. septembra 2003. Na tomto prieskumnom pojednávaní správkyňa JUDr. T. Š. uznala sťažovateľovi pohľadávku v rozsahu 564 575 Sk so zaradením do prvej triedy a v rozsahu 121 833 Sk pohľadávku poprela. Správkyňa v skutočnosti nepoprela právny dôvod pohľadávky, ale uviedla, že podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) ide o pohľadávku z darovacej zmluvy, ktorá je vylúčená z uspokojenia.

Z konkurzného spisu ďalej vyplýva, že sťažovateľ si návrh na zaplatenie sumy 291 500 Sk s prísl. uplatnil na krajskom súde návrhom na vydanie platobného rozkazu v čase pred vyhlásením konkurzu. Platobný rozkaz bol vydaný pod č. k. 1 Š 22/02-BA-21 z 30. júla 2002, ktorý nenadobudol právoplatnosť. Vec bola následne prerokovaná krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Cbs 118/2003, ktorý rozsudkom zo 17. októbra 2007 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 253/2007 z 21. októbra 2008 zaviazal žalovanú (správkyňu konkurznej podstaty, pozn.) zaplatiť sťažovateľovi sumu 250 000 Sk a nahradiť mu trovy konania v sume 10 494 Sk, pričom vo zvyšku žalobu zamietol. Označený rozsudok krajského súdu v spojení s označeným rozsudkom najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 15. decembra 2007.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti sa na základe výzvy ústavného súdu k sťažnosti vyjadril aj predseda krajského súdu, ktorý v prípise sp. zn. Spr 391/14 z 24. februára 2014 okrem iného uviedol:

„V prvom rade považujem za potrebné uviesť, že sťažovateľ nevyčerpal všetky právne prostriedky ochrany, pretože nepodal odvolanie proti rozvrhovému uzneseniu a proti doplňujúcemu rozvrhovému uzneseniu, ktorými bolo rozhodnuté o uspokojení jeho pohľadávky. Konkurzné konanie ešte nie je právoplatne skončené, pretože toto skončí až právoplatnosťou uznesenia o zrušení konkurzu. V súčasnosti prebieha uspokojovanie pohľadávok veriteľov – plnenie rozvrhového uznesenia a doplňujúceho rozvrhového uznesenia.“

K popretiu časti pohľadávky sťažovateľa predseda krajského súdu uviedol, že *„v takomto prípade ide o popretie poradia, v dôsledku čoho bol sťažovateľ oprávnený podať žalobu o určenie poradia podľa § 23 ods. 4 ZKV. Ak takúto žalobu veriteľ nepodá, platí poradie určené správcom (§ 23 ods. 5 písm. c/ ZKV). Sťažovateľ bol prítomný na prieskumnom pojednávaní a bol poučený o možnosti podať žalobu o určenie poradia pohľadávky. Vzhľadom na to, že takúto žalobu nepodal, nastáva situácia upravená v § 23 ods. 5 písm. c/ ZKV.*

V rozhodnutí sp. zn. 40 Cbs/118/2003 bola uplatnená tá istá pohľadávka, ako v prihláške. V konečnom dôsledku je uvedené rozhodnutie pre uspokojenie v konkurze právne irelevantné. V konkurznom konaní je možné uspokojiť len tie pohľadávky, ktoré boli uplatnené v samotnom konkurznom konaní a boli zistené. V prípade, že pohľadávka bola popretá, je potom právne relevantné rozhodnutie v konaní o určenie pohľadávky začatého podľa predpisov konkurzného práva.“

Vo vyjadrení zákonnej sudkyne, ktoré predseda krajského súdu priložil k svojmu vyjadreniu, sa okrem iného uvádza, že *„z prihlášky, ako aj z vyjadrenia správkyne konkurznej podstaty je zrejmé, že suma priznaná citovaným rozsudkom vrátane trov konania je súčasťou prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní a v uvedenom rozsahu bola prihlásená suma správkyňou uznaná so zaradením do 1. triedy a teda sa považuje v konkurznom konaní za zistenú.*

Podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní nie je možné pohľadávku zaradenú do triedy uspokojiť skôr ako na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. V konkurznom konaní bolo vydané rozvrhové konanie č. k. 39-24K 48/02-K1-7157 zo dňa 15. 6. 2011, ktoré

nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 4. 2012 a doplniace rozvrhové uznesenie č. k. 39 - 24 K 48/02-K1-7869 zo dňa 22. 9. 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. 11. 2011, z ktorých vyplýva, že veriteľ p. G. R... bude uspokojený spolu vo výške 3.274,20 Eur (3.218,17 Eur – rozvrhové uznesenie + 56,03 Eur – doplniace rozvrhové uznesenie).

Podľa oznámenia správkyne konkurznej podstaty čiastka priznaná v rozvrhovom uznesení bola veriteľovi poukázaná (po odpočítaní poštovného), ktorý ju prevzal dňa 14. 5. 2012.

Pre úplnosť uvádzam, že veritelia sú spravidla v konkurze uspokojovaní pomerne a nie v plnom rozsahu svojich uplatnených pohľadávok.“

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ako aj vyjadrenia krajského súdu a tiež zo spisovej dokumentácie predloženej krajským súdom, ústavný súd ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 3 ústavy, ako aj porušenie čl. 154c ods. 1 ústavy rozvrhovým uznesením krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 39-24 K 48/2002 na majetok úpadcu B., B. Výhrady sťažovateľa citované v časti I tohto uznesenia proti najvyššiemu súdu, ako aj ním tvrdené „porušenia prokuratúry“ ústavný súd vyhodnotil len ako súčasť jeho argumentácie.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd

môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

V nadväznosti na uvedené východiská svojej konštantnej judikatúry ústavný súd uvádza, že pre jeho rozhodnutie v rámci predbežného prerokovania sťažnosti je podstatná skutočnosť, že sťažovateľ v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu nepodal odvolanie proti rozvrhovému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 39-24 K 48/02 z 15. júna 2011, na základe ktorého bola pohľadávka sťažovateľa zaradená do prvej triedy podľa § 32 ods. 2 písm. a) zákona o konkurze a vyrovnaní pod por. č. 729 a zistená vo výške 18 740,46 € (564 575,00 Sk), uspokojená vo výške 3 218,17 €. Rovnako sťažovateľ nepodal odvolanie proti dopĺňaciemu rozvrhovému uzneseniu krajského súdu z 22. septembra 2011, na základe ktorého pohľadávka sťažovateľa zaradená do prvej triedy podľa § 32 ods. 2 písm. a) zákona o konkurze a vyrovnaní pod por. č. 729 a zistená vo výške 18 740,46 € (564 575,00 Sk) bola uspokojená vo výške 56,03 € (pre veriteľov prvej triedy sa rozdeľovala ešte suma 259 435,55 € koeficientom 0,0029899, pozn). Vychádzajúc z obsahu námietok, ktoré sťažovateľ uplatňuje v sťažnosti, ktorá je predbežne prerokovaná v tomto konaní, ústavný súd totiž zastáva názor, že ide o také námietky, ktoré mohol a mal uplatniť v odvolaní proti označeným uzneseniam krajského súdu, t. j. pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľ teda nevyužil všetky právne prostriedky ochrany svojich práv, ktoré má k dispozícii pred všeobecnými súdmi.

Na predmetné konkurzné konanie sa vzhľadom na čas podania návrhu na vyhlásenie konkurzu (15. februára 2002, pozn.) vzťahuje zákon o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom od 1. augusta 2000.

Konkurzné konanie je osobitným konaním, ktorého cieľom je pomerné uspokojenie veriteľov, pokiaľ finančné prostriedky nachádzajúce sa v konkurznej podstate neumožňujú ich plné uspokojenie.

Podľa § 30 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní po právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy a vyúčtovaní odmeny a výdavkov súd vydá rozvrhové uznesenie. Z uvedeného ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní vyplýva, že konkurzní veritelia môžu byť uspokojení len na základe rozvrhového uznesenia, s výnimkou tých veriteľov, ktorí môžu byť uspokojení podľa § 31 tohto zákona kedykoľvek počas konkurzného konania.

Súd vo výroku rozvrhového uznesenia určí jednotlivých veriteľov v súlade s § 32 ods. 1 a 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a sumy, ktoré sa týmto veriteľom priznávajú. Podľa § 32 ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní ak nemožno plne uspokojiť pohľadávky toho istého poradia, uspokojia sa pomerne. Súd vo výroku musí rozhodnúť o všetkých veriteľoch, ktorí sú účastníkmi konania. Z odôvodnenia uznesenia musí byť zrejmé, prečo súd určitých veriteľov uspokojí pomerne, určitých celkom a niektorých veriteľov neuspokojí vôbec, inak by rozhodnutie nebolo v odvolacom konaní preskúmateľné.

V okolnostiach prípadu z odôvodnenia rozvrhového uznesenia krajského súdu z 15. júna 2011, právoplatného 13. apríla 2012, vyplýva, že veritelia prvej triedy boli zo sumy schválenej v konečnej správe na rozdelenie veriteľov pri výške zistených pohľadávok veriteľov uspokojení pomerne koeficientom 0,1717229.

Svoj nesúhlas s výškou uspokojenej pohľadávky, ktorý je podstatou námietok uvedených v sťažnosti podanej ústavnému súdu, mohol sťažovateľ ako účastník konkurzného konania uplatniť v odvolaní proti označenému rozvrhovému uzneseniu

a doplniaciemu rozvrhovému uzneseniu podľa § 66c ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní do 30 dní odo dňa zverejnenia rozhodnutí v Obchodnom vestníku, čo však neurobil.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že na meritórne rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa nemá právomoc, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2014